

BÉKÉSCSABA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 8 pengő 10000 K. félévre 4 pengő 5000 K.
negyedévre 2 pengő 2500 K. Egyes szám ára 1000 K

☛ KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
☛ MEGJELENIK SZERDÁN ÉS SZOMBATON

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Békéscsaba, Andrassy-út 19 (Kultúra-könyvkereskedés)
Előfizetések és hirdetések ide küldendők. Telefon: 245

1926 október 6

Szerda

I-ső évfolyam, 12. sz.

A „Békéscsaba“ legújabb táviratai.

Klebersberg Kunó gróf diszdoktorrá avatása.

(Szeged.) Ma délelőtt kettős kulturálnapszínhelye volt Szeged városa. Ma folyt le a Ferenc József tudomány-egyetem alapkövetétele és diszdoktorrá avató ünnepsége nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzójának és József kir. hercegnek részvételével, nagyszámú ünnepelő közönség jelenlétében. Klebersberg Kunó gróf kultuszminiszter nagyszabású beszéde után a kormányzó ur szólalt fel és a jelenlevők lelkes éljenzése közben átnyújtotta a másodosztályú magyar érdemkeresztet Szeged város polgármesterének Somogyi Szilveszternek, ki meghatottan köszönte meg a kitüntetést.

Összeégett menyasszony.

(Szolnok.) Pély községben Deák Pál gazdálkodó 16 éves leánya esküvője napján borzalmas véget ért. Amikor feltették a mirtusz koszorút fejére az egyik asszony még jobban ki akarta sütni a haját és meggyújtotta a gyorsforralót. Az égő szpiritus kiömlött és meggyuladt a menyasszony fátyla és haja. Az égő lány remülten futkosott ide-oda, a házbellek nem mertek segíteni rajta. Végre férfiak rohantak be és pokrócokkal eloltították az égő ruhákat, a leány azonban olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy meghalt. Folyik a vizsgálat annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

Jászay Mari meghalt.

(Budapest.) Jászay Mari a Nemzeti Színház nagynevű művésznője ma reggel 9 órakor meghalt. Már régebben betegeskedett s hat héttel ezelőtt hirtelen influenza támadta meg. Tegnap este már agonizálni kezdett, eszméletét nem is nyerte többé vissza s ma reggel 9 óra előtt 10 perccel csendesen elhunyt. 1855-ben született, 1872-ben lett tagja a Nemzeti Színháznak és mint a legnagyobb magyar tragika örökké emlékeztetés fog maradni. 50 éves jubileumát 1922-ben ünnepelték, amikor leleplezték a Nemzeti Színház előcsarnokában levő szobrát is.

Petrichevich Horváth Emil sajtópere.

(Budapest.) Október 8-ára tüzték ki Petrichevich Horváth Emil bárónak a Magyarság ellen indított sajtóperének tárgyalását. A vádlott hírlapíró védője az egész budapesti törvényszék ellen elfogultsági kifogást emelt és kérte, hogy a tárgyalás lefolytatására vidéki törvényszéket delegáljanak. Amíg a Kuria nem dönt a kifogás tárgyában, nem lehet megtartani a főtárgyalást.

Az angol műszaki egészségügy fejlettsége

Czárán Péter műszaki tanácsos nyilatkozata

(A Békéscsaba eredeti tudósítása.)

A Népszövetség egészségügyi osztálya orvosok részére rendezett több sikeres tanulmányi kirándulás után, az idén mérnökök részére tette lehetővé, hogy Anglia egészségügyi műszaki berendezéseit közelebbről megismerhessék és tanulmányozzák. E tanulmányutra Európa tizennégy államán kívül az Egyesült Államok, Argentína és Uruguay is elküldötte delegátusait. Magyarország képviselőiben Czárán Péter műszaki tanácsos küldetett ki, aki egyben a kormányt képviselte a Royal Sanitary Institut ötven éves jubilaris kongresszusán. Az egy hónapos tanulmányutról Czárán tanácsos a napokban érkezett vissza s munkatársunknak a következőket mondta:

Nagy örömmel vettem a Népszövetség meghívását az angliai tanulmányutra, mert azt reméltem, hogy mult évben végzett ily irányú tanulmányaim eredményesen kiegészíthetem. A tanulmányi kirándulást az angol egészségügyi miniszterium orgnizálta s az érdekelt városok mindent elkövettek, hogy egészségügyi közműveik bemutatásával, azok működésének — kiváló szakemberek előadása keretében való ismertetésével — lehetővé tegyék, hogy a delegátusok érdekes tapasztalatokkal térjenek vissza hazájukba.

A tanulmány tárgyát elsősorban az ivóvíz és a városi szennyvíz tisztítása képezte, de ezzel párhuzamosan bőséges alkalom nyílt arra is, hogy a szédületes iramban haladó kislakásépítés eredményét: a szó szoros értelmében varázsütésre épült munkás- és tisztviselői lakótelepeket is megtekinthessük.

Egészséges lakásviszonyok megteremtése a legnagyobb népbetegségek, a tüdővésznek legbiztosabb gyógyszere és minden egyes kertváros megtestesülése az utóbbi évek legnagyobb gondolatának, amely a betegségek megelőzését célozza.

Levegős, napsütéses lakás, jó ivóvíz és a szennyvizek kifogástalan tisztítása azok a sarkalatos tényezők, amelyek gerincét képezik az ottani egészségügyi politikának.

A lakosságnak jó ivóvízzel való ellátása a felületi vizekre van alapítva s ez egyben a lakosság min-

den rétege részére a mindennapi fürdést is lehetővé teszi.

A városi szennyvíz tisztítása terén a régi módszerek teljes mellőzésével az u. n. „hatékony iszappal” való eljárás az egyedül domináló. Ennek bevezetésével lassankint eltűnnek a városok szomszédságából a kiállhatatlan büzt terjesztő, avult rendszerű derítő telepek és velük együtt azok állandó lakói: a legyek milliárdjai is.

A tanulmányút befejezése után az egészségügyi miniszteriumban tartott két napos konferencián az összes delegátusok előadták

tapasztalataikat s ez a megbeszélés alkalmat nyújtott a látott dolgoknak minden oldalról való megvilágítására és arra, hogy kikristályosodjon mindaz, ami a különböző államok által eredményesen átvehető.

Sajnos, a mi jelenlegi kedvezőtlen gazdasági viszonyaink mellett az ottani bevált s a fejlettség legmagasabb fokán álló berendezések egyszerű átültetésére rövidesen sor alig kerülhet s egyelőre meg kell elégednünk azoknak oly módon való leegyszerűsítésével, amely a mi városaink pénzügyi kereteit meg nem haladja.

Végül meg kell emlékeznünk arról a jöleső szimpátiáról, amely Magyarország irányában mindegyik megnyilvánult s amit az angolok minden alkalommal, külsőségekben is, kifejezésre juttattak.

Békéscsaba – a magyar Chemnitz

A Pesti Tőzsde nagyjelentőségű cikke.

A következő sorokat, amelyek Békéscsabával, annak háziparával, szövögyáraival, az állami kötszövőipariskola létesítésével foglalkoznak, jöleső érzéssel közöljük le:

Békéscsaba, ez a nagy határszéli város, feltartóztatlanul fejlődik. Gépek zakatolása, autók, kocsik dübörgése, emberek sürgés-forgása jelzi, hogy Békéscsaba dolgozik. A gyárak ontják a füstgomolyokat, a földből naponta nőnek ki az új épületek, tervezgetések, tanácskozások, cselekedetek, ez Békéscsaba ma. Gyorsan felismerte Békéscsaba a helyzetet, mert mint határváros predestinálva van arra, hogy forgalmat bonyolítson le. És forgalom van. A lökést a kötszövőipar adta amely Békéscsabán több száz éves multra tekinthet vissza. Békéscsaba a magyar kötszövőipar gyökere, amelynek egészséges hajtásai ágaznak be a várost oly nagy gyárakkal, hogy méltán illik rá, ha azt mondjuk: Békéscsaba a magyar Chemnitz. Chemnitznek világhire van, Békéscsaba pedig országos jelentőségű. Chemnitz elárasztja a világot harisnyákkal, kötött- és szövöttáruival és ami e tekintetben a világnak Chemnitz, az nekünk magyaroknak Békéscsaba. Innen kerülnek ki a szebbnél-szebb kötött- és kötött árúk. Békéscsaba ellátja az ország kommersz-szükségletét, sőt divatszükségletének egy részét is és az ipar ma ott tart már, hogy export-összeköttetésekkel is bír.

A Békéscsabáról kiindult és ott a szó igazi értelmében virágzó iparnak története van. Magyar és tót asszonyok voltak kezdeményezői a

magyar kötszövőiparnak. Ezeknek az asszonyoknak a szorgos kezéből kerültek ki a fonott-, kötött- és szövöttáruk eleinte. A kezdetben csak Békéscsabát tudták áruikkal ellátni, később a környék lakosságának a szükségletét is ki tudták elégíteni. Békéscsaba majdnem minden házában kötöttek és szöttek, de a szorgalmas kezek dacára, a munka mégis csak lassan haladt. A kézimunkát hamar felváltotta a mechanikai berendezés, de azért a háziipari jelleg megmaradt. A családfele mellett a család tagjai is kiveszik részüket a munkából és az ipar öröklődik apáról-fiúra. Generációk nevelkedtek a kötszövőiparban, akárcsak Chemnitzben, Oberlungwitzban és Apoldában és nem csodálható, hogy ezek az ipar legjobb munkásai.

A háziipar mellett impozáns módon fejlődött a nagyipar. A kötszövőipar széttárta szárnyait Békéscsaba felett és teljesen átfogta azt. Modern gyárépületek, csodálatos technikai berendezések sok ezer munkás alkotja Békéscsabát, a magyar Chemnitzet. A gyárak teljes kapacitással dolgoznak és hihetetlen mennyiségű árut ontanak ki magukból. Minden darab áru előre el van adva, minden megrendelésre készül. A nagyipar annyira el van látva munkával, hogy a háziipart is foglalkoztatja, csak hogy a rendeléseknek idejében eleget tehessenek.

A magyar Chemnitzben tehát lázasan folyik a munka és a nagyipar felkészültsége árulja el azt, hogy az ipar még tökéletesebbet fog produkálni, hogy a kommersz-

árun kívül mielőbb a külföldi luxusrut is kiszorítsa az országból.

Valószínű, hogy Békéscsabán, a magyar Chemnitzben fog elhelyezést találni az állami kötszövő-ipari szakiskola, amelynek építkezéséhez hozzá fog járulni a város is felajánlván az iskola céljára megfelelő telket és egyéb anyagi áldozatot is. A legalkalmasabb hely ez a kötszövő-ipari szakiskola felállítására mert Békéscsabán mindenki be van idegződve erre a mesterségre, amely már több mint 200 éve, hogy apáról-fiúra száll.

Szabó Sándor nemzetgyűlési képviselő nyilatkozata a falusi kislakások építéséről.

A „Békéscsaba” eredeti iudósítása.

A falusi kislakásépítkezések ügyéről munkatársunk beszélt Szabó Sándor nemzetgyűlési képviselővel, aki a kormánypartban ennek a kérdésnek az egyik mozgatója. Szabó Sándor a következőket mondotta.

— A házhelyhez jutott kisémberek legfőbb kívánsága, hogy a kormány valamilyen formában segítséget nyújtson ahhoz, hogy azok is felépíthessék kis házaikat, akiknek nem áll rendelkezésükre annyi anyagi erő, hogy az épületanyagokat beszerzhessék. A támogatásnak legalkalmasabb formája volna szerintünk, ha pénzzel segítené őket a kormány. Minden esetben egyénileg kell elbírálni a kérdést, mert vannak olyanok, akik nagyobb számú családtagjaikra és vagyoni helyzetükre való tekintettel nagyobb házat óhajtanak építeni, viszont vannak olyanok, akik kisebbel beérik.

— Az volna az ideális helyzet, ha annyit adhatnánk az építkezőknek, amennyivel beszerezhetnék az építkezési anyagokat. Ezidő szerint azonban olyan összeg nem áll rendelkezésre, amely az összépitkezésnél fedezhetné az anyagszükségletet. A jövő évben szintén nagyobb összeg fog rendelkezésre állni a falusi kislakásépítő akció támogatására és így az összes házak felépítését több éven át lehet megvalósítani.

— A kormányának szándékában van az Országos Központi Hitelszövetkezet vidéki fiókjai útján kölcsönben részesíteni az építkezőket, sőt természetbeni épületanyagokkal is segíteni kíván rajtuk. Azoknak, akik nagyobb épületekre tartanak igényt és anyagi biztosítékot nyújtanak, kész házakat ad át az állam. Ezek a házak mintául szolgálnak majd a többi építkezőknek. Ezeknél a házaknál a magyaros stílus fog dominálni és megmutatja a többieknek is, hogy hogyan lehet csinosan és egészségesen építkezni.

— A kormánypárt megmozdulása ebben a kérdésben azt a hatást váltotta ki a kormányánál, hogy szorgosan megvizsgálta a kérdést és erős kézzel hozzálátott a megoldásához. Reméljük, hogy még ebben az évben sok kislakás fog felépülni a vidéken.

— Azoknak az építkezőknek támogatását is tervbe vették, akik drága kölcsönt vettek már fel, de annak kamatait nem bírják. Ezek is olcsóbb kölcsönhöz fognak jutni, hogy a drága és elviselhetetlen kölcsöntől szabadulhassanak.

— Egyébként a falu népét most a betakarítás után a terményértékesítés kérdése érdekli még fokozottabb mértékben. Úgy a gazdák, mint a részes aratók arról panaszkodnak, hogy ha megveszik a ga-

bonát, nem tudják tovább adni. Helyénvaló volna, hogy az a bizonyos állami segítség, amelyet a terményértékesítés támogatására a költségvetésbe felvettünk, hatékonyabban lépne akcióba, mert eddig a vidéken kevés hatását lehetett érezni. Fontos volna, hogy mielőbb megindulhasson a terményértékesítő szövetkezetek munkája, amely nem kíván a legális kereskedelem útjába vágni, mert hiszen nem az a cél, hogy adófizető alanyokat tönkretgyünk. A termelő közönségnek azonban feltétlenül nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy ezek a szövetkezetek megkönnyítsék az értékesítést. A szövetkezeteknek módjukban állhat a gazdáknak terményeikre hitelt folyósítani, másrészt nagyobb piacot teremteni nemcsak itt benn, hanem a külföldön is.

Eddig a nyilatkozat. Más helyen szerzett értesülésünk ugyancsak úgy szól, hogy a kormány elejtette azt a tervet, amely szerint kész házakat adtak volna át a házhelyhez jutottaknak. Csak azok kapnak kész házat, akik ezt kifejezetten kérik. A nagy többség a kívánság szerint kölcsönt fog kapni.

Átlag mintegy tízetötmillió korona szükséges ahhoz, hogy a falusi kislakások faanyagát, az ajtót, ablakot, gerendázatot és fedőanyagot beszerzhessék. Aszerint, hogy az építkezőnek mennyi hiányzik az anyagbeszerzéshez szükséges összegből, fogna kölcsönt adni. A köl-

csönt igen olcsó kamattal mellett tizenöt esztendő törlesztésre adják.

Arra számítanak, hogy összesen 280 ezer házhelyet osztanak ki. Már eddig kiosztásra került 242 ezer házhely. Ebből mintegy 100 ezer házhelyen már felépült a ház. Az eddigi tapasztalatok alapján arra számítanak, hogy még mintegy 60 ezer házhelyhez jutott tudja a saját erejéből felépíteni a házat. Ilyenformán mintegy 100 ezer olyan házhelyhez jutott marad, aki állami támogatásra szorul.

Ebből a százezerből ötvenezernek óhajt adni még az idén kölcsönt az állam. A fennmaradó másik 50 ezer házhelyhez jutott jövőre kapna támogatást, illetően, amennyiben jövőre akkora összeg nem állana rendelkezésre, úgy az ezután következő évben.

A faanyagok beszerzésének megkönnyítésére és annak megakadályozására, hogy az építkezőket a fakereskedők kihasználják, az országban mintegy 200 helyen szándékoznak felállítani anyagtelepeket. Ezek a telepeken az építkezők majdnem önköltségi árban juthatnak faanyaghoz, amely így nem fog sokba kerülni.

Ezek után minden remény meg lehet arra nézve, hogy a falusi kislakásépítő akció egy-két éven belül teljes sikerrel fejeződik be és az összes kiosztott házhelyeken felépíthetik házacskájukat a falusi kisémberek.

Egy csabai ornitologus világra szóló sikere.

Az Aquilla folyóiratban négy nyelvű cikke.

Dr. Tarján Tibor békéscsabai ügyvéd nemcsak arról nevezetes, hogy kliensei ügyében lelkiismeretesen jár el, hanem arról is, — ezt talán kevesen tudják — hogy neves ornitologus is. Még diák korában Hermann Ottó is szívesen fogadta és méltányolta ornitológiai megfigyeléseit, amely akkor különösen a madárvonulásra szolgáltatott megbízható és új adatokat.

Tarján Tibor ügyvéd megfigyeléseit madártani szempontból tovább folytatta és megfigyeléseiről írott tudományos cikkei mindenkor külföldi elismerésben részesültek.

Tarján Tibor ügyvéd az, aki Szalay Imre békésmegyei földbirtokossal, a vármegyei vadászok legjobbjával, minden esztendőben kétszer felkeresik a Hortobágyot s részt vesznek a középeurópai híru vadludvadászaton.

Ezekről a vadászatról számolt be az „Aquilla” című tudományos szaklapban Tarján Tibor s munkája, illetve cikke tudományos szempontból általános feltűnés keltett.

Cikke az északi vadludfajtról szól. Részletes és tárgyilagos. Szakirodalmunkat olyan megbecsülésre méltó közleménnyel gazdagította, amely ornitológiai szempontból epokális.

Cikkét az Aquilla szerkesztősége nemcsak azzal tisztelte meg — mint minden cikkét — hogy leköszölte, hanem azzal is, hogy cikkét a magyaron kívül latinul, németül és angolul is közzé tette a tudományosan érdeklődők őszinte öröme.

Tudományos értekezésének legkimagaslóbb része az amelyben megállapította, hogy eddig két fajnak ismert északra vonuló ludfajta tulajdonképpen egy fajta. A változásokat ezeknél a korszakok okozza csak.

E megállapítás ornitológiai szempontból nemcsak érdekes, de fontos

is, már csak azért is, mert Neumann és más világra szóló ornitologusok eddig ezt megállapítani nem tudták.

Úgy tudjuk, hogy a Hortobágy rendszeres csabai látogatói dr. Tarján Tibor és dr. Szalay Imre a napokban ismét Hortobágyra utaznak, amely alkalommal a vadászás, ornitológiai megfigyeléseken kívül mindketten etnografiai gyűjtéssel is kívánnak foglalkozni.

Elhajtottak egy csomó bárányt.

A szentesi rendőrség Békéscsaba fele is érdeklődik.

Tóth Sándor derekegyházi 205 számú tanyájáról pár nappal ezelőtt egy farkas birkát ismeretlen tettesek elhajtottak. A károsult Tóth Sándor a szentesi rendőrkapitánysághoz tett feljelentést, ahonnan megkeresték a békéscsabai rendőrkapitányságot, hogy az az ismeretlen tettes nem-e hajtotta errefele Tóth Sándor uram féltve őrzött jószágait.

Tóth Sándor uram panaszában pontosan megjelölni, hogy a hiányzó nyájából huszonegy darab volt tavalyi, míg a másik kettő a huszonhat darabból már idősebb jószág volt.

Nincsen kizárva, hogy a lábánvesszett jószágot errefele terelték s talán itt, vagy a környéken akarják értékesíteni.

A békéscsabai rendőrség és csendőrség nyomoz a rejtélyesen eltűnt birkanyáj után.

A „BÉKÉSCSABA” szelvénye 1000 koronáról.

Ezen szelvényt a lapunkban közölt helyeken a vásárolt cikkek árának tíz százalékáig készpénz helyett elfogadják.

A jövedelem- és vagyonadókiutetések revíziója.

A pénzügyminiszter kilátásba helyezte, hogy a jövedelem és vagyonadónál előfordult kivetési visszásságokat revízió alá véteti, mert általános a panasz, hogy a kivető pénzügyi hatóságok a kivételeket az egész vonalon a legnagyobb szigorral végezték. Értesülésünk szerint az adókiutető pénzügyi hatóságok legutóbb bizalmas rendeletet kaptak arra, hogy az adózók által kifogásolt jövedelem- és vagyonadókiutetések, egyéni kérésekre, mielőtt azok a felszólamlási bizottság elé kerülnének, revízió alá vegyék és esetleg új kivetést eszközöljenek. A revízió során, hitelt érdemlő, esetleg okmányokkal is támogatott bizonyítékokkal kell a kivetés mérséklése iránt előterjesztett kérelmet igazolni.

A revíziós tárgyalás során az engedélyezhető mérséklés mérve nincsen meghatározva, úgy hogy igazolt tévedés esetén az egész kivetési összeg is elengedhető, nem úgy, mint két évvel ezelőtt, amikor 20 százalék mérséklést engedélyezhetett csak a kivető hatóság. Minden oly esetben, ahol a fél a revízió következtében ujonnan megállapított kivetést is még sérelmesnek tartja, vagyis ha egyezés nem jön létre, az október hó második felében összeülő revíziós eljárás, illetve egyezési tárgyalás alkalmazására vonatkozólag hivatalos formában rendeletet nem adtak ki.

Végre rendbe jövünk!

A háboru befejezése után valami olyan zökkenő volt a társadalmi rendben, hogy az úgynevezett köztisztviselőket lenézték, nevezetesen tartották azt, hogy valaki a köz szolgálatában tisztességesen kitar és várja a jobb jövődőt, amely ha nem is egészben, de nagyrésztben mégis bekövetkezett.

Voltak olyanok, akik a „B” listára való helyezést csaknem kiverekedték. Ezek voltak azután azok, akik pénzük fogytával a legszerecséltlenebb helyzetbe kerültek.

De végre rendbe jövünk! A tisztviselő is munkája után megkapja a magát s ma már köztisztviselőnek lenni szerencse.

Békéscsaba rendezett tanácsu városnál állások üresedtek meg, melyekre pályázatot hirdettek, mely hirdetésny annak idején lapunkban is megjelent.

És erre a pályázati hirdetésnyre akadtak is pályázók. Akadtak pályázók számszerint sokan, még pedig: a meghirdetett három X. osztályba és a négy XI. fizetési osztályba sorozott tisztviselői állásra

összesen ötvennégy pályázónak a pályázata érkezett be.

Békéscsaba rendezett tanácsu város tizenegy esküdti állásra is hirdetett pályázatot. E pályázat meghirdetése már százalékban nem annyira kifejező. De a pályázat eredménye itt is érdekes.

A tizenegy meghirdetett kerületi esküdti állásra összesen tizenhét egyén adta be pályázatát. Ez is szép eredmény.

Lassanként a köztisztviselő is abba a helyzetbe kerül majd, mint amilyen háboru előtt volt s a honoratiorokat is megbecsülik nemcsak munkájuk, de társadalmi helyzetük szerint is — érdem szerint.

Az AEGV. kocsijáról belelépett a Körös medrébe.

Egy csabai kőműves súlyos balesete.

Tegnap a békéscsabai városi kórházba szállították Kollár György békéscsabai kőművest súlyos láb-szartöréssel. A kórházban gondos ápolás alá vették a szerencsétlen embert, aki csaknem életét vesztette egy baleset következtében.

Kollár György kőműves Vésztőn járt, ahol az újraépítés munkálatainál dolgozik. Az esti motorral akart haza jönni. Fehérhátan a motoros megállott. A motoros vonat hosszu volt, úgy, hogy a kocsi egy része a fehérhátú hidon állott meg.

Ez a fehérhátú hid egy holt körösi mederrész felett épült, még pedig a legkezdetlegesebben.

A hidnak nincs korlátja és nincs is a hid kívülágitva.

Kollár amikor a vonat megállt, valamiért le akart szállni a kocsiról. Le is lépett, de mert a kocsi közvetlen a hid széle mellett állott, a kocsiról

a mederbe lépett és körülbelül négy méter magasságról alá zu-

hanva, a viztelen sáros iszapba esett.

Ez volt a szerencsétlenségben a szerencséje, mert az iszap puha volt s így nem zúzta halálra magát.

Kialtózására azután emberek siettek elő, leszálltak a mederbe és felhozták a szerencsétlen embert, akit első segélyben részesítették, majd a motoros vonaton Békéscsabára hozták, ahol a városi kórházba szállították be.

E baleset kapcsán meg kell állapítanunk, hogy a fehérhátú hid a mai formájában továbbra meg nem maradhat. A hidat legsürgősebben korlátokkal kell ellátni, az esti órákban ki kell világítani, de sürgős intézkedés szükségét látjuk annak is, hogy ezen az állomáson a jövőben csak úgy állhassanak meg az állomásozó vonatok, hogy azoknak egyetlen egy kocsija sem maradjon a hidon.

Ha ezt a három óvintézkedést meg tesszik, hasonló baleset e helyen többet nem fog előfordulni.

Tessék bírónak lenni...

Egy footballmérkőzés tanúságai. — Ha a rendőrség nem erélyes, még emberhalál is lehetett volna.

A CsAK—Előre footbalcsapatai bajnoki mérkőzése zajlott le vasárnap délután Békéscsabán. A két rivális sportegyesület mérkőzése iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés. A közönség szép számmal gyűlt egybe s nagy érdeklődéssel nézte volna végig az I. osztályu bajnoki mérkőzést.

A hangulat csendes és rendez volt.

A mérkőző csapatok a játék hevében azonban a sportetikettől teljesen megfélemedtek s a játék annyira lezüllyedt s annyira botrányt okozóvá vált, hogy ha Pap Zsigmond dr. fogalmazó, Fülöp Nándor rendőrfelügyelő, Thoroczky Sándor és Simon István detektívek a jól kiképzett csekély számú rendőrlégénységgel nincsenek ezen a mérkőzésen, a fejelemzetlan játékosoktól átragadt hæv által fűtött közönség még nagyobb botrányt rögtönzött volna, mint amilyen botrányt a játékosok idéztek elő.

A játékról magáról nem irunk. Nincs mit. Itt csak a rendőrség tapintatos, erélyes és stramm fellépését akarjuk megdicsérni.

Amikor ezt tesszük, ugyancsak meg kell hajtani az elismerés zászlóját Schiller Jenő bíró előtt, akinek erélyes, de igazságos, határozott, de kemény fellépése úgy a játék, mint a nézőközönség sok tulajdonságát elejében fékezte meg.

A botrányos mérkőzés legnagyobb felkiáltó jele az volt, hogy a mérkőzés bíróját a pályáról erős rendőrfedezettel kellett elkísérni Fiumeszállóbeli lakására.

Ilyen még Békéscsabán nem történt meg.

De ez is a bíró mellett szól.

Úgy látszik azonban, hogy Békéscsabán valahogy állandósítani akarják ezt a módszert akkor, amikor a CsAK—Előre mérkőzések folynak. A vezetőség figyelmébe ajánljuk, hogy ha ez a hangulat állandósul, akkor a helybeli sportegyesületek bajnoki összecsapásait intézzék el

idegen pályán, de ugyanakkora rendőrség figyelmébe is ajánljuk azt, hogy a helyi mérkőzésekre nagyobb felkészültséggel vonuljon ki s ne tegye ki magát olyan meglepetéseknek, mint amilyen a vasárnap volt.

Nem akar e pár sor a rendőrség kritikája lenni. Az a csekély számú ember, aki a mérkőzésen kint volt, emberül megállta a helyét.

Hiszen a rendőrségnek köszönhetjük, hogy a botrány annyira nem dagadt, hogy emberhalállal végződött volna ez a barátságosnak nem mondható footballmérkőzés.

Halálra gázolta a bika.

A kisbéres halálához.

Egy szerencsétlen kisbéres haláláról számolunk be sorainkban, akit Kigyós határában egy repáföldön elesve, halva találtak. A szerencsétlenül járt fiatalember halálaokát a kigyósi rendőrség nyomozta ki s megállapította, hogy egy megvadult bika öklelte fel és taposta halálra.

A szerencsétlenségről a következőkben számolunk be:

Vasárnap reggel Gálík János békéscsabai földbirtokos gulyáját legeltették a tanyáján. Valahogy nem vigyáztak a jószágra s az betévedt a még le nem tört kukoricásba... S ott legelt.

A szarvasmarha jószág vezére volt egy fiatal tenyészbika. Ez a jószág eddig szabadon járt-kelt. Most fogták kötőfék alá. Talán az, hogy szabadságában meggátolták volt az oka annak, hogy gyilkosa lett Bencsik János kisbéresnek, aki a nemes állatot egy zsákkal akarta a kukoricásból kihajtani.

Egy pár percig a tenyészbika a lobogó zsák csapásaira reagált is, de később vissza fordult. Mellső lábaival kapálni kezdett, majd gyors ugrással szarvával a levegőbe hajtotta őrizőjét, Bencsik János kisbérest, majd amikor a levegőben megfordulva a szerencsétlen fiatalember a földre esett, a hirtelen megvadult bika megtaposta és megölte.

A szerencsétlenség áldozatát tegnap temették el, amelyen Gálík János is megjelent családjával együtt.

KÖZGAZDASÁGI FIGYELŐ

Terményárak 1926 okt. 2-től okt. 5-ig.

A budapesti Áru- és Értéktőzsde hiv. jegyzései 1000 koronában.

Termény	Mínőség	1926 október hó			Az okt. 5-iki tőzsdéforgalomban előfordult kötések: (Az árak 1000 koronában budapesti paritásában értendők. Ellenkező paritás (-)ben)
		2-án	4-én	5-én	
Buza	tiszavidéki				
	75-ös	350—355	352,5—357	352,5—357	
	76-os	357—360	357,5—360	357,5—360	
	77-es	360—365	360—365	360—365	
	78-as	360—367,5	365—367,5	365—367,5	
Rozs		257,5—260	262,5—265	260—262,5	
Árpa	takarm	210—220	215—230	215—230	
	sör	260—290	290—310	290—310	
Zab	l. m.	205—210	210—215	210—215	
	közép	190—200	195—200	195—200	
Tengeri		250—252,5	247,5—250	247,5—250	
Repce		550—580	550—580	550—580	
Korpa		155—157,5	155—157,5	155—157,5	

Békéscsabai terményárak 1926 okt. 2-től okt. 5-ig.

A békéscsabai malmok és terménykereskedők egyesített jelentése alapján, métermázsánként 1000 koronában.

Buza	335—355	340—360	340—360
Rozs	190—200	195—205	220—230
Árpa	190—200	195—210	190—200
Zab	150—160	150—160	160—165
Tengeri	215—220	210—220	220—230
" csöves	90—100	90—100	90—100
Repce	500—530	500—530	500—530
Korpa	150—150	150—150	150—150

Valuták

1926 október 5-én.

Belga frank	1905—1985
Angol font	346000—343000
Leva	515—522
Dollár	71025—71325
Francia frank	2015—2095
Márka	16968—17028
Lira	2665—2745
Osztrák korona	10048—10088
Dán korona	18330—18390
Lei	366—380
Sokol	2110—2120
Svájci frank	13790—13840
Dinár	1254—1264
Norvég korona	15620—15670
Lengyel zloti	7850—8050
Hollandi forint	28515—28665
Svéd korona	19065—19125

Devisák

1926 október 5-én.

Amsterdam	28540—28640
Bukarest	366—376
Kopenhága	18930—18990
Oszlo	15620—15670
London	346000—347000
Berlin	16983—17033
Olaszország	2665—2725
Páris	1995—2055
Prága	2111,5—2118,5
Stockholm	19065—19125
Svájc	13776—13816
Bécs	10063—10093
Szófia	516—522
Belgrád	1259—1264,5
Newyork	71310—71510
Varsó	7850—8050
Brüsszel	1915—1975

— Kerékpár tolvajok garázdálkodnak. Békésvármegyében egyre nagyobb arányokat ölt a bicikllopással kapcsolatos bűncselekmények száma. Alig mulik egy nap is el, hogy panasszal ne jönnének a felek innen is, onnan is bejelentvén a nyomozó hatóságoknak egy-egy bicikli eltűnését, ellopatását. Gyulán ismeretlen tettes ellopta Lázár István Árpád-utca 2. szám alatti la-

Zürichi zárlat 1926 okt. 5-én:

Páris 1460, London 2511,5, New-York 517,5, Brüsszel 1412,5, Milánó 1950, Amsterdam 207,25, Berlin 123,27, Wien 73,05, Szófia 375, Prága 1532,5, Varsó 58, Budapest 72,45, Belgrád 915, Bukarest 270.

Baromfiárak Békéscsabán

1926 okt. 5-én

Csirke	21000 kilója
Tyuk	21000 "
Kacsa sovány	16000 "
Kacsa kövér	19000 "
Liba kövér	19000 "
Tojás	1300 darbjá

Sertéspiác

1926. okt. 5-én

Budapesten.

Kiváló zsirsertés	15500—16300
I-a	16200—16800

Békéscsabán.

Kiváló zsirsertés	14000
I-a zsirsertés	13500
Könnyű	12500—13000

Husárak Békéscsabán

1926 okt. 5-én

Marhahus	18—20000
Borjuhús	28—32000
Birkahús	12—14000
Sertéshús Ia	28000
Sertéshús IIa	22—26000
Paprikáshús	14000
Zsirszalonna	22000
Zsir és háj	27000

kos „Dixi” gyártmányu kerékpárját amelynek gyári száma 248.822. volt Gazda Sándor békéscsabai biciklikölcsönzőtől ismeretlen tettes kicsalt egy használt eladó gépet próbaként, amelylyel mindezeig nem tért vissza. A gépet egy vadász-kalapos, jól öltözött csizmás parasztlégény vitte el, aki mindeideig nem adott életjelt magáról.

HIREK

Schwarz Miklós.

Sulyos csapás érte a Békéscsaba-városi Takarékpénztár Részvénytársaságot Schwarz Miklós vezérigazgatójának október 1-én bekövetkezett hirtelen halálával.

A megboldogult 1924-ben került a Békéscsaba-városi Takarékpénztár élére és azóta hatalmas energiájával, törhetetlen akaraterejével és ambícióval párosult széles látókörével, páratlanul helyes és körültekintő közgazdasági érzékkel számottevő közgazdasági tényezővé fejlesztette ezt az amúgy is szép multu, szolid intézetet.

Schwarz Miklóst régi cukorbetegsége vitte a sirba. Halála előtt pár héttel utazott el Nagyszebenbe, melynek egyik sanatóriumában szokta volt eltölteni az utóbbi években nyári pihenéseinek egy részét. Ez alkalommal is így volt. Amikor mintegy két hónappal ezelőtt elutazott, még azzal az optimisztikus igérettel bucsuzott el itthoni barátaitól és ismerőseitől, hogy nemsokára egészségesebben és újult, friss munkakedvvel eltelten akar hazajönni. A sanatóriumban azonban a javulás helyett csak rosszabbodott az állapota, még pedig annyira, hogy sürgősen haza kellett jönnie, hogy egy esetleges amputációval az itthoni orvosok segítsenek rajta; elgyengült szív működése azonban nem tudott megbirkózni a sulyosan előrehaladott betegséggel és hazajövele után alig huszonnégy óra múlva — már halott volt.

Schwarz Miklós érdekes egyéniségét a már szinte szenvedélyességig vitt, lázas üzleti tevékenységen és szünet nélküli dolgozni akaráson kívül még valami kedves bonhomióval vegyes és sok társadalmi konvención felülemelkedett gondolkodásmód is jellemezte s akik a sokszor cinikusnak látszó külső megnyilatkozásai mögött is jól ismerték, nem egyszer tanúi voltak egy sokat családított, de alapjában véve mélyen érző lélek megnyilatkozásának is.

Temetése vasárnap délután volt, a város számos társadalmi rétegének nagy részvéte mellett.

Halálát nagyszámú vidéki rokonságán kívül Békéscsabán öccse Suggár Mihály, a Békéscsaba-városi Takarékpénztár cégvezetője, számos barátja és jóismerőse gyászolja.

— **Október 6-ának megünneplése.** Az aradi vértanúk ünnepét a társadalmi egyesületek szerdán délután 3 órakor fogják megünnepleni a Kossuth szobor előtt. Az ünnepi beszédet dr. Bartyik Mátyás r. kat. s. lelkes tartja s az egyesített énekkarok hazafias énekeket adnak elő. A társadalmi egyesületek ezután is meghívják az egyesületeket, iskolákat s a hazafiasan érző közönséget az ünnepre. — A békéscsabai ág. hitv. ev. Rudolf reálgimnázium szerdán délelőtt 9 órakor iskolai ünnep keretében emlékszik meg az aradi vértanúkról, az emlékbeszédet dr. Szeberényi János tartja.

— **A Békéscsabai Nőegylet közgyűlése.** A békéscsabai nőegylet az elmúlt vasárnap tartotta meg rendes közgyűlését, amelyen özv. Beliczey Rezsóné megbízásából Láng Lászlóné elnökölt. Az évi jelentést Widovszky Kálmán jegyző olvasta fel. Kegyeletes szavakkal emlékeztet meg Varságh Béláról a nagy gondal szerkesztett évi jelentést

a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. Ezután Vidovszky Kálmán felolvasta özv. Beliczey Rezsóné megható levelét, amelybe bejelenti, hogy betegségére való tekintettel lemond elnöki tisztségéről, amelyet a nőegylet megalakítása óta viselt. Erdemeit a lemondás elfogadása után dr. Reil Lajos méltatta gyönyörű beszédben majd a tisztújítást tartották meg. Elnök lett Láng Lászlóné, titkár Gajda Béla. A tisztikar a következőképpen alakult meg. Alelnökök lettek Lőrinczy Lászlóné, Róth Józsefné, Korossy Anna; Jegyzők: Réthy Béla, dr. Reil Lajos, Vidovszky Kálmán; pénztárnok: Boross Pálné, Lavatka Ilona, ügyész dr. Láng Frigyes a számvizsgáló bizottság tagjaul megválasztották Jéger Józsefnét, Pfeifer Mariskát, Komárossy Irént és vitéz Honfy Tibort.

— **Országos vásár lesz** Eleken október 9—10-én, Dévaványán október 9. és 10-én Békéscsabán október 25., 26. és 27-én.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pankrácz Józsefné született Csányi Ilona szolnoki állami fiupolgári iskolai tanárt a békéscsabai fiupolgári és felsőmezőgazdasági iskolához helyezte át.

— **Wagner József műtermi kiállítása minden nap nyitva délután 6 óráig.**

— **A motoros és egy kocsi karambolja.** Békésen a Korona-Kávéház torkánál a motoros elütött egy szekeret. A szekeren ülő Bócskai Imre a kocsiból kiesett és sérülései következtében ma meghalt.

— **Békéscsabai MÁV Olvasókör zászlószentelési ünnepét** hatalmas ünnepségek keretében vasárnap tartották meg. Az ünnepély a reggeli órákban kezdődött, amikor is a kör zászlaját a római kath., evangélikus és református templomokban szentelték fel. Majd a Vigadó nagytermében diszkozszerű volt, ahol az ünnepi beszédet dr. Reil Lajos főgimnáziumi igazgató tartotta meg. A diszkozszerű végzetével a városháza előtt szegekkel díszítették fel a zászló rudját. Délben a Fiumében bankett volt, este pedig a Vigadó összes termében kitünően sikerült táncmulatságot rendezett az olvasókör.

— **Baromfi- és nyulkiállítás.** A Délmagyarországi Baromfi, Galamb- és Nyúltenyésztő Egyesület december hó 6., 7. és 8-án a Vigadó nagytermében kiállítást rendez, mely iránt már most nagy az érdeklődés a tenyésztők között.

— **x Ungváry József faiskolája Cegléd,** (Budapesten Andrassy-ut 56.) megkezdte az őszi szállítást. Fajtahiteles gyümölcsfák, szőlővesszők, rózsák, diszfák, diszcserjék stb. minden mennyiségben. Pompás főárjegyzéke ingyen.

— **Talált tárgyak.** A napokban két gyermekbábót és egy gyermeksapkát találtak. Igazol tulajdonosaik átvehetik a rendőrkapitányság 5. sz. szobájában.

APRÓHIRDETÉSEK

— **KIADÓ LAKÁS,** 4 szoba, fürdőszobával és mellék helyiségekkel okt. 1-én beköltözhető. Cim: Luther-utca 18. szám.

— **Akadémiai módszerrel ZONGORÁT** legprecízebben tanítok. Cim a kiadóban.

— **PÉNZKÖLCSÖNT** előnyösen folyó sítat. Gubicza ingatlan iroda Békéscsaba, Andrassy-ut 14.

— **MALOM** 7 járatu részletfizetésre, vagy bérbe. Gubicza irodánál Békéscsabán.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik áldott emlékeztető jó testvérünk, sógorunk és rokonunk

Schwarz Miklós

elhalálása következtében bennünket ért sulyos csapásban igaz részvétünkkel nagy fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, ezuton is a leg-hálásabb köszönetünket fejezzük ki.

A gyászoló család.

Háztartások boldogulásának titka: jó árut jól vásárolni!

A vásárlóközönségre igen kedvezően oldotta meg ezt a kérdést a

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Termelő és Értékesítő Szövetkezete, mert a békéscsabai árudájában valóban jóminőségű fűszer-, esemege és italárakat, valamint háztartási cikkekét mindenkor előnyös áron, kedvező fizetési feltételek mellett árusít.

Minden gondos háziasszony itt szerezze be háztartási szükségleteit mert ezzel sok pénzt takarít meg!

Magyar-Olasz Bank Rt.

Békéscsabai Fiókjja

A banküzlet minden ágában készséggel áll az ügyfelek rendelkezésére.

SOOS ÉS HORVÁTH

Békéscsaba, Andrassy-út 81-83.

Kizárólag gépek javítása és speciális autójavító műhely!

Auto-garage!

Dugattyu gyűrűket autó és traktorokhoz bármely méretben azonnal elkészítünk versenyképes áron.

Autogénhegesztés, rézöntés es minden néven nevezendő speciális esztergályos munkák jótállás melletti készítése.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!